Vid Skytte-grafwen

I fred och ro hafwa wi i dag fått fira fester, frukten af fredens wälsignelse.

Men tiderne hafwa gjett, till twärt sådana, att det gick för sig.

För sjuttiofyra år sedan måste ocksa wår nordliga bygd pröfwa på åtskilligt af krigets faror.

Frågan gällde för wårt land då om det gamla goda Finland än skulle få förblifwa wårt eller äfwa skilias från Jospers bröde.

En tid såg att ringare skara swenska krigare hade, jemte sina trogne finske wapenbröder, hårdnackadt kämpande mot en öfwermäktig fiende, mot köld och brist och

en härjande fältsjuka, trängt tillbaka ända upp.

Den chåfsöldman – som förut med heder fört sin trupp om i mången blodig drabbning – Gripenberg war hans namn – hade en fältslandagt tappat hufvudet och hjertat satt ej på sitt gamla ställe.

När gälde att kämpa ut, må wara, en sista strid och öka fordna bragders ära med ny.

Eller åtminstone låta sina skaror en träda tillbaka eller slyka, längs Westerbottens kust för att under gynsammare förhållanden åter pröfwa wapenlyckan.

Men nej! uppskrämd af ovanande nyheten, beslutar den arme mannen att söka sin räddning i dagtingan, att inför de hårdt andrättande ryssarne sträcka gewär.

Men det rådet lyckades ej allom godt.

Än fanns i ledet man. dem, modiga och morska män.

Nog war kosten usel, hwarmed de nyss haft att tysta ned hungerns kraf, nog är uniformen i trasor, men – men nog är den swenska blågula fanan, Gustafvernas och Carlarnes fana, om än blekt och sliten och blodig – dock för god att dragas ned i smutsen – Nej! Den förtroddes åt oss, den lemna oss ej ifrån oss – den måske – tagas.

Det war aftonen den 2 Mars

år 1809.

Solen, trött att se på vår flygt, går redan ned bakom molnet der bortom skog och höjd på Kalixelfvens nordliga strand.

Men hälla! Dess sista strålar kasta än med guld-[illegible] dok —

Se der ett underligt tåg, som drar ned för elfbacken.

Det är Björneborgarnes och Åbolänningarnes tappra stok, som lungt marscherar ned på isen, man wid man, men i spetsen — ingen.

Man gör halt och mot fien-den front.

Man ville slåss, slåss till sista man, offra sista droppen blod för hvad kärt man egde, för älskadt fosterland och dess krigaräras.

Men hvem för oss an?

Ingen!

Der står befälet på stranden och ser på . . .

Det dröjer — natten tränger på — ingen kommer . . och kappade hjerna, kappat ned, med wapen i hand, åtminstone få dö för plikt och ära, går också ned.

Äfven i krigarens barm kommer det natt.

Ej annat val står öfrigt än att söka krossa de wapen, som man ej får bruka!

Detta — i twenne ord tecknadt, det herrliga af, det minnet af tro och offerwillighet, som wåra finska bröder gaf

oss här, just här i den bygd,
som vi än få kalla vår,
~~fått [illegible] gått~~ Men mången af de våra
som varit med vid Lappo
och Oravais och mången af
de främmande krigarne, komne
från Dons och Dnieperns fjerran
stränder att bekriga oss, måste
här bita i gräset.

Om ej fiendtlig kula då
var der pest och nöd som bjöd,
att stanna för alltid på platsen,
och maka och moder och syster
och broder fick man aldrig se
mer.

Just här på denna plan
der är en samlats, här hvila
krigarnes ben.

Krig och kif ofvan jorden, det
är länge sedan det ej kom dem
vid.

Fienden är ej mer vår fiende,
lydnaden, troheten mot sin Zar
förde honom att gifva sitt lif
i en kamp, hvars syften han
för öfrigt ej egde att bedöma.

Fredligt samfärdsel har
numera släckt det gamla agget.

Och finnen den gamla, trogne vännen,
om han också måste offra åt
tidsandans stämningar, nog
förblir han i sitt hjertas djup densamme,
med oss på andens område
kämpande för sanning och
ljus så länge samma böljor
sjunga vid dessa och Auras stränder —
och samma sol förgyller
fälten. x x

Kring den gemensamma bädden
för fiende och vän hade nog
furorna ställt sig, ogjelfmant lik,
som en hedersvakt, men för

öfrigt war det ej stort annat än en ringformig höjning af marken, som vidare angaf att här måske dödgräfwaren ha gjort detta arbete.

Då började wår åldrige församlingslärare att predika korståg — icke mot wåra gamla fiender, men för dem, mot likgiltigheten att ej gifwa heder åt främlingens, åt wännens minne — och så blef, till dess, platsen åter hägnad och den enkla wården reste, att ur förgängelsen säga oss ett ewighetsord!

Sjelf ernade han här tala till oss — men det blef ej så. Hans tunga förstummades och vi följde honom för ej länge sedan till hans egen grift.

Detta den enkla minnets runa, som vi welat nedlägga på den nyresta wården ~~öfver~~ som vi nu bekransa.

Och nu må med sångarbön vi fira en själsmessa.

Om ej för de döde, nog göres det behof för oss sjelfva och för de lefwande . . att grafwen ej må behålla sitt bäste.